

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ι΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

Ειδική Συνεδρίαση 2^ας Απριλίου 2015

Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.

Αρ. 31

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΟΜΗΡΟΥ)

Καλό απόγευμα!

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ τους έντιμους γραμματείς να διαπιστώσουν εάν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Εθνικής Συνέλευσης της Δημοκρατίας της Αρμενίας,

Αξιότιμα μέλη της Εθνοσυνέλευσης της Αρμενίας,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Κυρίες και κύριοι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά και τιμή που καλωσορίζω τον Πρόεδρο της Εθνικής Συνέλευσης της Δημοκρατίας της Αρμενίας και την υψηλόβαθμη αντιπροσωπία του στην Κύπρο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η αποδοχή της πρόσκλησής μας και η πολύ σπάνια περίπτωση προσφώνησης της ολομέλειας του σώματος από Πρόεδρο ξένου κοινοβουλίου αποτελεί έμπρακτη απόδειξη και σαφή επιβεβαίωση της διαχρονικής φιλίας των χωρών και των λαών μας. Ενέχει ταυτόχρονα συμβολισμό της ξεχωριστής τιμής που σήμερα αποδίδουμε στην τραγική επέτειο του αρμενισμού, στα αθώα θύματα αυτής της μαύρης σελίδας στην ιστορία της σύγχρονης ανθρωπότητας, αλλά και σε όσους τάχθηκαν να μην ξεχνούν.

Σας καλωσορίζουμε λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, με αισθήματα τιμής, αδελφосύνης και αλληλεγγύης. Σας διαβεβαιώνουμε, όπως έχουμε κάνει πολλές φορές στο παρελθόν, για την πλήρη στήριξη μας στους αγώνες της Αρμενίας. Σας εκφράζουμε επίσης για μια ακόμα φορά την ευγνωμοσύνη μας για τη σταθερή υποστήριξη της Αρμενίας στον αγώνα της Κύπρου για δικαίωση και απελευθέρωση και για την αποκατάσταση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, των αναγνωρισμένων από το σύνολο της διεθνούς κοινότητας, εξαιρουμένης της Τουρκίας, που κατά τραγικό τρόπο συνδέει την ιστορική μοίρα των λαών της Αρμενίας και της Κύπρου και μέχρι σήμερα συνεχίζει να αντιπαράτασσει την ισχύ έναντι του δικαίου, την επιβουλή έναντι των ειρηνικών προθέσεων και πρακτικών.

Η παρούσα επίσημη επίσκεψή σας στην Κύπρο στα πλαίσια των εκδηλώσεων μνήμης της εκατοστής επετείου της Αρμενικής Γενοκτονίας εμπεριέχει μια ιδιαίτερη βαρύτητα. Προσθέτει ακόμα μια σφραγίδα πενήνταετίας στις σχέσεις Κύπρου και Αρμενίας, καθώς μας παραπέμπει στα μέσα της δεκαετίας του 1960, όταν η νεαρή ακόμη Κυπριακή Δημοκρατία ήγειρε το ζήτημα της αναγνώρισης της Αρμενικής Γενοκτονίας, με πρωτοβουλία του τότε Υπουργού Εξωτερικών, μετέπειτα Προέδρου της Δημοκρατίας και Προέδρου της Βουλής Σπύρου Κυπριανού, ο οποίος πρώτος έθεσε το ζήτημα σε διεθνές βήμα, στη Γενική Συνέλευση του

Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, στις 26 Ιανουαρίου 1965. Η Κύπρος εξάλλου αποτέλεσε την πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που αναγνώρισε τη γενοκτονία, καθιερώνοντας με ομόφωνο ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων το 1990 την 24^η Απριλίου ως Εθνική Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας του Αρμενικού Έθνους, μετά από άλλα δύο ψηφίσματά μας για τη γενοκτονία το 1975 και το 1982.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, πιστή στη μνημόνευση του αποτρόπαιου αυτού γεγονότος, επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς τη διεθνή κοινότητα για παγκόσμια αναγνώριση και καταδίκη της γενοκτονίας, εκφράζοντας τη σταθερή και συνεπή υποστήριξή της στο δίκαιο αίτημα της Αρμενίας για απόδοση δικαιοσύνης και στηλιτεύοντας την κατ' εξακολούθηση εγκληματική συμπεριφορά της Τουρκίας, που αρνείται να απολογηθεί για τις βαρύτατες και ανεξίτηλες ευθύνες της στη διάπραξη ενός ασύλληπτου σε μέγεθος και αγριότητα εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας. Ένα έγκλημα που, πέρα από το γεγονός ότι έντυσε για πάντα στα μαύρα τη συλλογική ψυχή ενός ολόκληρου έθνους μένοντας αιμώρητο, αμαυρώνει το πνεύμα και τους σκοπούς του ίδιου του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και των οικουμενικών του αρχών και αξιών. Ένα έγκλημα το οποίο ο πολιτισμένος κόσμος θα έπρεπε στο σύνολό του εκατό χρόνια μετά να καταδικάζει απερίφραστα.

Η προσήλωση της Κύπρου στη διασφάλιση της εφαρμογής της Σύμβασης για την Πρόληψη και Καταστολή του Εγκλήματος της Γενοκτονίας είναι δεδομένη. Αυτή η σύμβαση αποτελεί εργαλείο στο διεθνές πεδίο για την τήρηση του διεθνούς δικαίου και ενάντια σε κάθε εγκληματική πράξη ολικής ή μερικής εξάλειψης οποιασδήποτε εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας.

Σε αυτά τα πλαίσια, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, η Βουλή των Αντιπροσώπων προχώρησε ακόμα ένα βήμα σήμερα, στη σημερινή πρωινή συνεδρίαση της ολομέλειας του σώματος, τροποποιώντας το νόμο περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας μέσω του Ποινικού Δικαίου και ποινικοποιώντας έτσι την άρνηση της γενοκτονίας, μετά από τη σχετική πρωτοβουλία του αντιπροσώπου της θρησκευτικής ομάδας των Αρμενίων στη Βουλή κ. Βαρτέκς Μαχτεσιάν. Θέλω να υπογραμμίσω ότι ομόφωνα η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας σήμερα έχει ποινικοποιήσει υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις την άρνηση τόσο της γενοκτονίας των Αρμενίων όσο και άλλων γενοκτονιών εγκλημάτων πολέμου, νοουμένου ότι θα υπάρχει ψήφισμα...

(Χειροκροτήματα)

...νοουμένου ότι θα υπάρχει ψήφισμα ομόφωνα της Βουλής των Αντιπροσώπων. Και όπως σας είπα, υπάρχουν τρία ψηφίσματα ομόφωνα αυτού του σώματος για την αναγνώριση της γενοκτονίας.

Οι ενέργειές μας βέβαια δε θα σταματήσουν· θα συνεχιστούν και μέσω της διακοινοβουλευτικής διπλωματίας. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τις προσπάθειες της Διακοινοβουλευτικής Επιτροπής Συνεργασίας μεταξύ της Βουλής των Αντιπροσώπων και της Εθνικής Συνέλευσης της Αρμενίας για συντονισμό της δράσης μας στα διάφορα διεθνή και περιφερειακά κοινοβουλευτικά βήματα. Αποσκοπούμε δε στην από κοινού προώθηση των κοινών μας στόχων και καλώς νοουμένων συμφερόντων, καθώς και στην ειρηνική επίλυση των τρεχόντων μας εθνικών ζητημάτων. Ενωμένοι γινόμαστε ισχυρότεροι έναντι των τουρκικών μεθοδεύσεων και της νεοοθωμανικής επεκτατικής στρατηγικής.

Κύριε Πρόεδρε,

Η συνεισφορά των συμπατριωτών μας Αρμενίων στη συντήρηση της μνήμης της γενοκτονίας ενάμισι εκατομμυρίου Αρμενίων από τους Οθωμανούς και στην αναγνώριση του εγκλήματος της γενοκτονίας από την Τουρκία είναι ανεκτίμητη. Ως απόγονοι των διασωθέντων από τους διωγμούς των Νεοτούρκων, οι σημερινοί Αρμένιοι της Κύπρου αποτελούν φάρο ιστορικής μνήμης και εχέγγυο διατήρησής της για τις επερχόμενες γενεές.

Παράλληλα, η αρμενική διασπορά στην Κύπρο αποτελεί θετική συνιστώσα στην περαιτέρω σύσφιξη των δεσμών Κύπρου-Αρμενίας σε κάθε επίπεδο. Με προσήλωση σε κοινές αρχές και αξίες και ως ενεργό και αναπόσπαστο τμήμα της κυπριακής κοινωνίας, διατηρώντας ταυτόχρονα την ιδιαίτερή της πολιτιστική και θρησκευτική ταυτότητα, συμβάλλει στην πρόοδο και ευημερία ολόκληρου του κυπριακού λαού.

Μέγιστη συνεισφορά στη δέσμευσή μας για διαφύλαξη των άρρηκτων δεσμών των δύο χωρών καταβάλλουν από τη θέση τους οι εκάστοτε αντιπρόσωποι της θρησκευτικής ομάδας των Αρμενίων στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με ιδιαίτερα λαμπρό παράδειγμα το νυν αντιπρόσωπο κ. Βαρτέκς Μαχτεσιάν, που, πέραν της εν γένει συμβολής του στην επιτυχία της εδώ επίσκεψής σας και της δικής μου στην Αρμενία πριν από πέντε μήνες, οφείλω να τον συγχαρώ ιδιαίτερα για τις πρωτοβουλίες του να εκδοθεί από κοινού αναμνηστικό γραμματόσημο και να οργανωθεί στη Λευκωσία έκθεση των κοινοβουλίων μας για την εκατοστή επέτειο της αρμενικής τραγωδίας, που θα εγκαινιάσουμε αύριο μαζί στην ιστορική Πύλη Αμμοχώστου.

Κύριε Πρόεδρε,

Ασυγχώρητο έγκλημα της Τουρκίας κατά τη σύγχρονη ιστορία συνιστά και η εφαρμογή εθνοκάθαρσης έναντι της Κύπρου τόσο κατά την εισβολή του 1974 όσο και μέσω της συνεχιζόμενης κατοχής εδάφους της χώρας μας και το μαζικό εποικισμό του, καθώς και μέσω της βεβήλωσης ιερών χώρων και μνημείων και της

καταστροφής της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς, περιλαμβανομένων μνημείων που δημιουργήθηκαν από την αρμενική διασπορά.

Η επί σαράντα χρόνια παραβίαση και πλέον κάθε δικαιοκίνης αρχής και διεθνούς κανόνα νομιμότητας από την Τουρκία αντιπαράθεται με την προσήλωση της πλευράς μας στην επίτευξη δίκαιης και βιώσιμης λύσης του κυπριακού προβλήματος στη βάση των σχετικών ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των αρχών και αξιών του ευρωπαϊκού δικαίου. Η τουρκική αδιαλλαξία, αλαζονεία και επιμονή σε λύση δύο κρατών πόρρω απέχει από τη συμπεριφορά κρατών που δρα στο διεθνές σύστημα σεβόμενο το διεθνές δίκαιο και το ευρωπαϊκό κεκτημένο, ενώ παράλληλα επιδιώκει να καταστεί μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας. Οι δε περαιτέρω ενέργειες αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κύπρου στην αποκλειστική οικονομική της ζώνη καταπατούν το εθνικό δίκαιο και τη Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας, που η Τουρκία δεν έχει άλλωστε υπογράψει. Οι παραβιάσεις και οι απειλές αυτές οδήγησαν τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αναστολή της συμμετοχής του στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Διεξαγωγή διαπραγματεύσεων υπό καθεστώς εκβιασμών και απειλών είναι αδιανόητη.

Ενάντια στις αντιξοότητες, με ακμαίο ηθικό εξακολουθούμε όμως να αγωνιζόμαστε. Η επιμονή μας στην κατοχύρωση των δικαίων του λαού της Κύπρου, στον τερματισμό της κατοχής και στην ειρηνική συμβίωση με τους Τουρκοκυπρίους συμπατριώτες μας, με την αποχώρηση του κατοχικού στρατού και των εποίκων αποσκοπεί στη διασφάλιση μιας εύρυθμης, ευνομούμενης και αποτελεσματικής λειτουργίας της πολιτείας και στην ευημερία και πρόοδο ολόκληρου του κυπριακού λαού κάτω από συνθήκες ασφάλειας και πλήρους σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του.

Τείνουμε επίσης χείρα βοήθειας στα ζητήματα που απασχολούν την Αρμενία και το λαό της, προωθώντας τα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως καλή τη πίστει πρεσβευτές σας, φίλε κύριε Πρόεδρε, για την πρόοδο και ευημερία του λαού σας, επίσης υπό συνθήκες ασφάλειας και ειρήνης και ασφαλώς σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Κύριε Πρόεδρε,

Σας καλωσορίζω για μια ακόμη φορά στην Κύπρο και εδώ στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Είμαι σίγουρος ότι αυτή η επίσκεψή σας θα επαναβεβαιώσει τις άριστες σχέσεις των δύο χωρών και των κοινοβουλίων μας, προσδίδοντάς τους πρόσθετη αξία και τιμή προς όφελος των ιστορικών μας λαών.

Εύχομαι στη Δημοκρατία της Αρμενίας, στον αρμενικό λαό και σε σας προσωπικά συνεχή προκοπή και ευημερία, καθώς και εκπλήρωση κάθε ευγενούς προσδοκίας σας!

Με αυτά τα λόγια, με ιδιαίτερη χαρά και τιμή, κύριε Πρόεδρε, σας καλώ να απευθύνετε το λόγο στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

Παρακαλώ τώρα τον κοσμήτορα της Βουλής κ. Σοφοκλή Φυτή να συνοδεύσει τον Πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης της Δημοκρατίας της Αρμενίας στο βήμα για τη δική του ομιλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΜΕΝΙΑΣ:

(ΓΚ. ΣΑΑΚΙΑΝ)

Εξοχότατε Πρόεδρε κύριε Ομήρου,

Αξιότιμε κύριε Μαχτεσιάν,

Αξιότιμοι βουλευτές,

Αγαπητοί Κύπριοι,

Θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Γιαννάκη Ομήρου για την πρόσκληση να επισκεφθώ τη Δημοκρατία της Κύπρου, καθώς και για την τιμή να μιλήσω στο κοινοβούλιο ενός αδελφικού λαού και ενός παραδοσιακά φιλικού κράτους.

Βρίσκομαι σε μία χώρα που εδώ και αιώνες έχει επιδείξει αδελφική συμπεριφορά απέναντι στην Αρμενία. Αυτό το γεγονός σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην κοινή μας ιστορία και στην κοινή μας μοίρα. Η φιλία μεταξύ της Αρμενίας και της Κύπρου δε βασίζεται μόνο στην πλούσια ιστορία και στους πολιτισμικούς δεσμούς, αλλά και στην αλληλοκατανόηση και την αμοιβαία εμπιστοσύνη, στο κοινό σύστημα αξιών, στον αλληλοσεβασμό και την αλληλοσυμπάρσταση που έχει παγιωθεί μεταξύ των λαών μας. Έτσι, η αρμενοκυπριακή φιλία είναι το αποτέλεσμα των παραπάνω.

Οι Αρμένιοι της Κύπρου είναι από τις παλαιότερες και παραδοσιακές κοινότητες της διασποράς, που σύμφωνα με διάφορες πηγές ξεκίνησε να διαμορφώνεται ήδη από το 12^ο αιώνα. Δεν μπορεί να περιγράψει

κανείς με απλές λέξεις τις δοκιμασίες που βίωσε ο αρμενικός λαός κατά την περίοδο της κυριαρχίας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο λαός της Κύπρου το γνωρίζει πολύ καλά. Έπρεπε να μοιραστούμε αυτή τη βάναιση και οδυνηρή σελίδα της ιστορίας. Σε μία χώρα των ακτών της Μεσογείου διαπράχθηκε βίαιος εκτοπισμός και γενοκτονία κατά των Αρμενίων στο κρατικό επίπεδο, ενώ σε άλλη ακτή της ίδιας θάλασσας μία άλλη χώρα αγάλιασε και έδωσε άσυλο στους Αρμενίους πρόσφυγες που επέζησαν της γενοκτονίας.

Σήμερα οι απόγονοι αυτών των προσφύγων έχουν τη δυνατότητα να ζουν και να δημιουργούν ελεύθερα, χωρίς να κρύβουν την εθνική τους ταυτότητα και την καταγωγή τους. Οι συμπατριώτες μου, ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι πλήρως ενσωματωμένοι στην κοινωνία της χώρας αυτής, παίζουν εποικοδομητικό ρόλο και έχουν θετική συμβολή στην κοινωνική και πολιτική ζωή της δεύτερης πατρίδας τους, της Κύπρου. Εδώ υποκλίνομαι ενώπιον του λαού της Κύπρου που προσέφερε καταφύγιο, δυνατότητες για μία νέα ζωή και μία νέα πατρίδα στους Αρμενίους πρόσφυγες που επέζησαν της γενοκτονίας.

Σήμερα έχω την τιμή να ομιλήσω σε ένα κοινοβούλιο το οποίο είναι μεταξύ των πρώτων στον κόσμο και το πρώτο στην Ευρώπη που ήδη από το 1975 καταδίκασε και αναγνώρισε την Αρμενική Γενοκτονία, απαιτώντας την αποκατάσταση της ιστορικής δικαιοσύνης. Είμαστε φίλοι όχι μόνο εξαιτίας των σημερινών μας σχέσεων, αλλά και λόγω της κοινής μας μοίρας. Δυστυχώς, αυτή η ομοιότητα είναι επίσης συνδεδεμένη με τις θλιβερές αναμνήσεις και την ιστορική αδικία.

Εξοχότατε κύριε Ομήρου,

Αξιότιμοι βουλευτές,

Όπως γνωρίζετε, το 2015 συμπληρώνονται εκατό χρόνια από τη γενοκτονία που διαπράχθηκε κατά των Αρμενίων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Εκφράζω τη βαθιά μας ευγνωμοσύνη που, ενόψει της εκατόχρονης επετείου από την Αρμενική Γενοκτονία, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας υιοθέτησε ψήφισμα για την ποινικοποίηση της άρνησης της Αρμενικής Γενοκτονίας.

Αγαπητοί φίλοι,

Η υιοθέτηση αυτού του ψηφίσματος εκ μέρους σας λείπει ένα "όχι" στην ξενοφοβία, στο ρατσισμό και στη διάκριση, που έχουν γίνει στίγμα της πανανθρώπινης ντροπής. Η γενοκτονία δεν είναι μόνο ένα έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, αλλά είναι ζωντανή έκφραση φασισμού και μισαλλοδοξίας· είναι κατάφωρη παραβίαση του δικαιώματος για ζωή.

Πράγματι, οι λαοί που επέζησαν τέτοιας καταστροφής έχουν ειδική αποστολή· να αποκλείουν την επανάληψη παρόμοιων τραγωδιών. Η καταδίκη και η αναγνώριση των εγκλημάτων που έχουν ήδη διαπραχθεί κατά της ανθρωπότητας είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες στην αποτροπή της επανάληψης παρόμοιων συγγερών εγκλημάτων. Το ίδιο πνεύμα, αυτό της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης, που εδώ και πολλούς αιώνες ένωνε το λαό των Ελλήνων και το λαό των Αρμενίων, πρέπει να ενωθεί για την αναγνώριση και την καταδίκη της γενοκτονίας, της κοινής μας τραγωδίας, να ενωθεί για την αποκατάσταση της ιστορικής δικαιοσύνης, καθώς και για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων εγκλημάτων στο μέλλον.

Έχοντας αυτό στο νου, στις 24 Μαρτίου του 2015 η Εθνική Συνέλευση της Δημοκρατίας της Αρμενίας υιοθέτησε ομόφωνα ανακοίνωση καταδίκης της γενοκτονίας που διαπράχθηκε από την Οθωμανική Αυτοκρατορία κατά των Ελλήνων του Πόντου και των Ασυριών. Η άρνηση της γενοκτονίας αποτελεί την άμεση συνέχεια του ίδιου εγκλήματος. Είμαστε ευγνώμονες στον εξοχότατο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη για την αποφασιστικότητά του να συμμετάσχει στις τελετές που είναι αφιερωμένες στη μνήμη της Αρμενικής Γενοκτονίας. Η παρουσία της αντιπροσωπίας με επικεφαλής τον εξοχότατο Πρόεδρο Αναστασιάδη είναι μία σθεναρή απόδειξη της άνευ όρων αφοσίωσης της Κύπρου στις πανανθρώπινες αξίες, καθώς και εύλογη μαρτυρία του μεγάλου σεβασμού απέναντι στη βαθιά ριζωμένη αρμενική κοινότητα της Κύπρου.

Αγαπητοί φίλοι,

Η μοίρα πάντοτε υπέβαλλε σε δοκιμασίες τους δύο λαούς μας, υποχρεώνοντάς τους συνεχώς να αποδεικνύουν τη βούληση και τη θέλησή τους για ζωή. Απία των δοκιμασιών είναι η ίδια χώρα η οποία συνέχισε το έγκλημα που διέπραξε κατά των Αρμενίων και της ανθρωπότητας και το 1974 με βίαιο τρόπο κατέλαβε τα εδάφη της Κύπρου. Η Αρμενία δε δέχθηκε και δεν πρόκειται ποτέ να δεχθεί καμία απόπειρα διαμελισμού της Κύπρου. Μαζί σας θυμόμαστε την κατοχή της Αμμοχώστου και των άλλων περιοχών που κατέλαβε η Τουρκία.

Η Αρμενία εκτιμά ιδιαίτερα την εποικοδομητική προσέγγιση της Κυπριακής Δημοκρατίας για την επίλυση του κυπριακού ζητήματος. Λυπάμαι που σε απάντηση στη συνεπή πολιτική της ηγεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας η Τουρκία υιοθετεί άκρως μη εποικοδομητική προσέγγιση και έχει υπονομεύσει το τελευταίο στάδιο της διαδικασίας για την επίλυση του Κυπριακού με τις προκλητικές της ενέργειες. Μας είναι πολύ καλά γνωστή αυτή η τακτική της τουρκικής κυβέρνησης, γιατί την έχουμε βιώσει από πρώτο χέρι και ξέρουμε πώς είναι να αντιμετωπίζει κανείς δυσκολίες στις σχέσεις με τέτοιο γείτονα.

Δυστυχώς, η Τουρκία συνεχίζει να κλιμακώνει την ένταση με επιθετικές ενέργειες κατά της Κύπρου και με την απειλή χρήσης στρατιωτικής βίας, αποσταθεροποιώντας ολόκληρη την περιοχή. Εμείς καταδικάζουμε τις παράνομες, βάρβαρες και προκλητικές ενέργειες της Τουρκίας εντός της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της Κύπρου. Στο θέμα του Κυπριακού η Αρμενία πάντα υποστήριξε και θα υποστηρίξει την Κύπρο, συμπαραστεκότανε και θα συμπαραστέκεται στην Κύπρο για την επανένωση της αδελφικής χώρας, για την αποκατάσταση της ιστορικής δικαιοσύνης, για την ειρηνική και δίκαιη λύση του Κυπριακού.

Αξιότιμοι συνάδελφοι,

Οι αρμενοκυπριακές σχέσεις αποτελούν υπόδειγμα αλληλοκατανόησης και αμοιβαίου σεβασμού υψηλού επιπέδου. Χάρη στην κοινή προσπάθεια της Αρμενίας και της Κύπρου, το επίπεδο των διμερών μας σχέσεων έχει βελτιωθεί αισθητά. Οι αρμενοκυπριακές διακρατικές σχέσεις έχουν πλούσιο περιεχόμενο και ποιότητα χάρη στις στενές ιστορικές σχέσεις και την ισχυρή φιλία. Σε αυτό το σημείο θέλω ιδιαίτερα να υπογραμμίσω ότι η συμβολή και η συνεισφορά της αρμενικής κοινότητας της Κύπρου στο έργο της ενίσχυσης της διακρατικής συνεργασίας είναι εξαιρετικά σημαντική.

Αξιότιμοι συνάδελφοι,

Εμείς θεωρούμε ότι είμαστε τμήμα της ευρωπαϊκής οικογένειας και φορείς των ευρωπαϊκών αξιών και στις εξωτερικές μας σχέσεις με τους γείτονές μας καθοδηγούμαστε έχοντας αυτό κατά νου. Τα προβλήματα προσπαθούμε να τα λύσουμε μέσω του διαλόγου και των διαπραγματεύσεων. Η Τουρκία πρέπει να κατανοήσει και να αξιολογήσει τη σημασία αυτών των αξιών.

Έχουν πλέον περάσει έξι χρόνια από την υπογραφή των αρμενοτουρκικών πρωτοκόλλων. Μέσα σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα η Αρμενία ήταν πάντα συνεπής στο θέμα πραγμάτωσης αυτών των πρωτοκόλλων. Ωστόσο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Αρμενίας κ. Σερζ Σαργκσιάν αποφάσισε να ανακαλέσει τα πρωτόκολλα από τη Βουλή λόγω της έλλειψης πολιτικής βούλησης εκ μέρους των τουρκικών αρχών, της στρέβλωσης της ουσίας των πρωτοκόλλων και της συνεχούς αναφοράς στις προϋποθέσεις. Δυστυχώς, η Άγκυρα εξαιτίας της μη επικοινωνιακής της συμπεριφοράς υπονόμωσε τις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ της Αρμενίας και της Τουρκίας. Η Τουρκία παραμένει αντιμέτωπη με το θέμα της εγκαθίδρυσης διπλωματικών σχέσεων με την Αρμενία, του παράνομου αποκλεισμού και του ανοίγματος των τελευταίων κλειστών συνόρων της Ευρώπης.

Αξιότιμοι βουλευτές,

Διανύουμε μία δύσκολη περίοδο, γεμάτη με προκλήσεις και δοκιμασίες. Παρ' όλο που οι συνθήκες είναι διαφορετικές και αλλάζουν συνεχώς, η φόρμουλα της βιωσιμότητας του κάθε κράτους είναι να εξασφαλίσει την ασφάλεια του πληθυσμού της. Εδώ θέλω να αναφερθώ στο πρόβλημα του Ναγκόρνο Καραμπάχ. Το πλαίσιο για τη διευθέτηση της διένεξης του Ναγκόρνο Καραμπάχ αποτελούν οι συμπρόεδροι της Ομάδας Μινσκ, που έχουν τη διεθνή εντολή. Η Αρμενία, σε αντίθεση με το Αζερμπαϊτζάν, υπήρξε πάντα και είναι υπέρ της συνέχισης των διαπραγματεύσεων με τη διαμεσολάβηση των συμπροέδρων, με στόχο να επιλυθεί η διένεξη αποκλειστικά με ειρηνικό τρόπο. Δε βλέπουμε άλλη εναλλακτική εκτός αυτού του πλαισίου και αυτή είναι η θέση αρχής μας.

Είμαι βέβαιος ότι από κοινού θα γράψουμε ιστορία πολλών χιλιετιών.

Ζήτω η Κύπρος!

Ζήτω η Αρμενία!

Ζήτω η αιώνια φιλία μεταξύ της Αρμενίας και της Κύπρου!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Γνωρίζετε βέβαια πολύ καλά ότι σ' αυτό το σώμα, στη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, δυνάμει του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, μετέχει εκλεγμένος αντιπρόσωπος των Αρμενίων της Κύπρου. Γι' αυτό θα καλέσω τώρα στο βήμα τον εκπρόσωπο των Αρμενίων στη Βουλή κ. Βαρτκές Μαχτεσιάν για τη δική του ομιλία.

Καλωσορίζουμε και τον κ. Υπουργό Εξωτερικών, τον οποίο τώρα έχω αντιληφθεί.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ:

(B. MAXTESIAN)

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αποτελεί ιερό καθήκον και τιμή για μένα ως Αρμένιο, ως Κύπριο και ως εκπρόσωπο των Αρμενίων να στέκομαι σ' αυτό το βήμα και να προσφωνώ τη Βουλή των Αντιπροσώπων με τη σημαντική ευκαιρία της συμπλήρωσης εκατό χρόνων από την Αρμενική Γενοκτονία.

Το 2015 συμπληρώνεται ένας ολόκληρος αιώνας από την έναρξη της πρώτης μεγάλης γενοκτονίας του πολυτάραχου 20^{ου} αιώνα. Μεταξύ 1915 και 1923 οι Οθωμανοί και οι Νεότουρκοι αποφάσισαν να επιλύσουν το λεγόμενο "αρμενικό ζήτημα" επιχειρώντας να εξαλείψουν την αρμενική φυλή από το πρόσωπο της γης. Η Αρμενική Γενοκτονία ήταν ένα πρωτοφανές γεγονός στην ιστορία, όμοια με "βιομηχανία θανάτου".

Εκμεταλλεόμενη τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και το επακόλουθο μούδιασμα των Μεγάλων Δυνάμεων, η νέα εθνικιστική Τουρκία κατάφερε να γλιτώσει την τιμωρία για το έγκλημά της. Ήταν αυτή την ατιμωρησία που κατηλεύτηκε ο Αδόλφος Χίτλερ στην ομιλία του στις 22 Αυγούστου του 1939, για να ενθαρρύνει τους αξιωματικούς του να εξοντώσουν άφοβα τους Πολωνούς και ύστερα τους Εβραίους. «Ποιος εξάλλου μιλά σήμερα για την εξόντωση των Αρμενίων;». Για να απαντήσει στην ερώτηση του Χίτλερ ορθά, επιτρέψτε μου πρώτα να αναφέρω ότι η ίδια η λέξη "γενοκτονία" είναι στενά συνδεδεμένη με την Αρμενική Γενοκτονία, από την οποία ο Ραφαήλ Λέμκιν εμπνεύστηκε, για να δημιουργήσει τη λέξη.

Μέχρι τώρα είκοσι δύο χώρες και διάφοροι διεθνείς οργανισμοί έχουν αναγνωρίσει την Αρμενική Γενοκτονία. Ο αριθμός αυτός θα έπρεπε να είναι πολύ μεγαλύτερος, ωστόσο η αμετανόητη Τουρκία αρνείται πεισματικά ότι συνέβη ποτέ και χρησιμοποιεί μία σειρά από ύπουλα πολιτικά τεχνάσματα, για να αποτρέψει την παγκόσμια αναγνώρισή της.

Αισθάνομαι υποχρεωμένος εδώ να πω ένα μεγάλο "ευχαριστώ" στο λαό της Κύπρου. Όταν χιλιάδες κατατρεγμένοι Αρμένιοι πρόσφυγες κατέφθασαν στην Κύπρο, οι Κύπριοι τους αγκάλιασαν και τους συμπαράσταθηκαν. Μέσα σε λίγα χρόνια αλληλοσυνδέθηκαν με όλες τις άλλες κοινότητες του νησιού. Ήταν χάρη σε αυτή την αδελφική συνεργασία και αλληλεγγύη που κατάφεραν να προοδεύσουν, έτσι η ευγνωμοσύνη μας προς το λαό της Κύπρου είναι απεριόριστη.

Εξίσου απεριόριστη είναι η ευγνωμοσύνη μας στις εκάστοτε κυβερνήσεις της Κύπρου, οι οποίες στηρίζουν την πολιτιστική κληρονομιά και τις παραδόσεις μας. Η Κύπρος υπήρξε η πρώτη χώρα που έθεσε το ζήτημα της Αρμενικής Γενοκτονίας στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1965. Το 1975, από αυτό εδώ το βήμα, η Βουλή των Αντιπροσώπων έγινε το πρώτο κοινοβούλιο στην Ευρώπη και το δεύτερο στον κόσμο που έκαμε το θαρραλέο βήμα να αναγνωρίσει την Αρμενική Γενοκτονία.

Σήμερα το πρωί η Κύπρος έκαμε το τελευταίο γενναίο βήμα, με το να γίνει η τέταρτη χώρα στον κόσμο που ποινικοποίησε την άρνηση της Αρμενικής Γενοκτονίας. Οι γνήσιες και αδελφικές σχέσεις της Κύπρου με το αρμενικό έθνος, που ανάγονται αιώνες πριν, είναι γραμμένες με χρυσά γράμματα στην κοινή μας ιστορία. Μαζί στη χαρά, μαζί και στη λύπη συμπορευόμαστε για την απόδοση της δικαιοσύνης ενάντια σε εκείνους που μας έχουν βλάψει.

Θα ολοκληρώσω την απάντησή μου στην ερώτηση του Χίτλερ λέγοντας ότι η ίδια η αρμενική διασπορά είναι η ζωντανή απόδειξη της γενοκτονίας. Δε βρεθήκαμε απλά εκεί που είμαστε σήμερα, αλλά επειδή οι πρόγονοί μας υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Μόνο μερικοί από τους κατατρεγμένους, οι τυχεροί, επέζησαν και εμείς οι απόγονοί τους βρισκόμαστε εδώ, για να αφηγηθούμε τα βάσανά τους. Περισσότεροι από ενάμισι εκατομμύριο Αρμένιοι πέθαναν στα χέρια των βαρβάρων, ενώ χιλιάδες θρησκευτικά, εκπαιδευτικά και πολιτιστικά μνημεία και κτίρια σε εκατοντάδες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά καταστράφηκαν.

Παρ' όλον ότι μπορεί να μη μάθουμε ποτέ όλα τα ονόματα αυτών των μυριάδων αθώων θυμάτων, μαρτύρων του χριστιανισμού και του αρμενισμού, η θυσία τους δε θα ξεχαστεί ποτέ. Όσο θα θυμόμαστε τα δεινά τους, θα αποτελούν φάρο φωτός και ελπίδας πως οι σύγχρονοι λαοί δε θα θυματοποιούνται πλέον λόγω της καταγωγής ή της θρησκείας τους. Η μνήμη τους θα είναι αιώνια και το μαρτύριό τους άσβεστο στη συλλογική ανάμνηση της ανθρωπότητας, με το κοινό όραμα ενός καλύτερου μέλλοντος, όπου θα επικρατούν η δικαιοσύνη και η ελευθερία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό έχει ολοκληρωθεί η σημερινή ειδική συνεδρία του σώματος. Παρακαλώ όλους να παραμείνετε στις θέσεις σας μέχρις ότου αποχωρήσει ο τιμώμενος φιλοξενούμενός μας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ωρα λήξης: 4.50 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Λουκαΐδης Γιώργος
Αντωνίου Αντώνης	Μαππουρίδης Ρίκκος
Βαρνάβα Γιώργος	Μαυρίδης Μάριος
Βότσης Άγγελος	Μαυρονικόλα Ρούλα
Γαβριήλ Γιαννάκης	Μέσης Χρίστος
Γεωργίου Γεώργιος	Μισός Αριστοτέλης
Γεωργίου Γιώργος	Μιχαηλίδης Ανδρέας
Δαμιανού Άριστος	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Μισιαούλη Στέλλα	Νικολαΐδης Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Νουρής Νίκος
Ευαγόρου Σταύρος	Παπαγεωργίου Πάμπος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Καρογιάν Μάριος	Περδίκης Γιώργος
Κατσουρίδης Νίκος	Προδρόμου Πρόδρομος
Καυκαλιάς Αντρέας	Προκοπίου Γεώργιος
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Σαμψών Σωτήρης
Κουλίας Ζαχαρίας	Σαρίκας Φειδίας
Κουτσού Νίκος	Σταυριανός Πανίκκος
Κυπριανού Ανδρέας	Συλλούρης Δημήτρης
Κυπριανού Άντρος	Τάσου Γεώργιος
Κυριακίδου Αθηνά	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κυριακίδου Στέλλα	Τορναρίτης Νίκος
Κυριακού Μαρία	Φακοντής Αντρέας
Κωνσταντίνου Κώστας	Φυττής Σοφοκλής
Κωνσταντίνου Νεόφυτος	Χαμπουλλάς Ευγένιος
Κώστα Κώστας	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Λαμάρης Γιάννος	Χατζηγιάννης Κυριάκος

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Χατζηρούσος Αντώνης
Μαχτεσιάν Βαρτκές
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσφώνηση του Προέδρου της Βουλής, αντιφώνηση του Προέδρου της Εθνοσυνέλευσης της Δημοκρατίας της Αρμενίας κ. Γκαλούστ Σαακιάν και ομιλία του αντιπροσώπου της θρησκευτικής ομάδας των Αρμενίων κ. Βαρτκές Μαχτεσιάν στα πλαίσια ειδικής συνεδρίας της Βουλής.

Τιμή: €3,50